

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 2 2 1 5 4 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 2

A) Naloge izbirnega tipa

B) Strukturirani eseji

Torek, 31. maj 2022 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

Kandidat dobi list za odgovore.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

A large, empty rectangular box with a thin black border occupies the central portion of the page, intended for writing the concept list.

Konceptni list

Empty rectangular area for writing.

M 2 2 1 5 4 1 1 2 0 5

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

[Empty rectangular area for drawing or writing]

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Panoga psihologije, ki se ukvarja z razvijanjem učinkovitih učnih strategij, odpravljanjem ali zmanjševanjem učnih težav, izboljševanjem razredne klime, je
  - A socialna psihologija.
  - B obča psihologija.
  - C kognitivna psihologija.
  - D pedagoška psihologija.

2. Kateri od naštetih teoretičnih konceptov (pojmov) so značilni za humanistično smer v psihologiji?
  - A Zavest, psihoseksualni razvoj, ono.
  - B Samoaktualizacija, svobodna volja, osebnostna rast.
  - C Pogojni dražljaj, podkrepitev, učenje.
  - D Kognicija, prepričanja, spoznavni procesi.

3. Eksperiment je
  - A raziskovalna metoda, za katero je značilno namerno spreminjanje neodvisne spremenljivke, da bi ugotovili vzročno-posledični odnos med dvema proučevanima spremenljivkama.
  - B raziskovalna tehnika, za katero je značilno namerno spreminjanje neodvisne spremenljivke, da bi ugotovili vzročno-posledični odnos med dvema proučevanima spremenljivkama.
  - C raziskovalna metoda, za katero je značilno namerno spreminjanje odvisne spremenljivke, da bi ugotovili vzročno-posledični odnos med dvema proučevanima spremenljivkama.
  - D raziskovalna tehnika, za katero je značilno namerno spreminjanje odvisne spremenljivke, da bi ugotovili vzročno-posledični odnos med dvema proučevanima spremenljivkama.

4. Razpoloženja so:
  - A potrnost, groza, bes, tesnoba.
  - B panika, nezadovoljstvo, potrnost, tesnoba.
  - C zaskrbljenost, zadovoljstvo, vedrost, potrnost.
  - D nezadovoljstvo, potrnost, evforija, vedrost.

5. Andrej ima seneni nahod in se je odločil za posebno terapijo. Terapevt mu je nekaj časa dajal zdravilo tako, da mu je hkrati predvajal določeno skladbo. Sedaj Andrej ob težavah z nahodom posluša to skladbo in čuti olajšanje, še preden vzame zdravilo. Andrejevo olajšanje simptomov ob poslušanju skladbe predstavlja
  - A brezpogojni dražljaj.
  - B brezpogojni odziv.
  - C pogojni dražljaj.
  - D pogojni odziv.

6. Katera izjava ponazarja občutek?
- A »Jezen sem.«
  - B »Slišim zvok kitare.«
  - C »Nekaj vonjam.«
  - D »Okušam origano.«
7. Katere od višjih potreb hierarhije potreb po Maslowu poskušajo oblikovalci zadovoljiti pri naročniku, ko pripravijo načrt ureditve prostora tako, da je ta barvno usklajen in harmoničen?
- A Estetske.
  - B Po samoaktualizaciji.
  - C Kognitivne.
  - D Po spoštovanju.
8. Mišljenje je
- A proces spreminjanja znanja z razmeroma trajnim učinkom.
  - B proces odkrivanja novih odnosov med informacijami.
  - C umska sposobnost.
  - D sposobnost reševanja problemov.
9. S testom inteligentnosti so pri kandidatih med drugim preizkušali, kateremu geometrijskemu telesu v nizu ustreza plašč, predstavljen na začetku vrstice. Kateri faktor inteligentnosti po Thurstonu so merili s tem?
- A Zaznavni faktor.
  - B Faktor sklepanja.
  - C Spominski faktor.
  - D Prostorski faktor.
10. Kako količina izkušenj vpliva na ustvarjalnost?
- A Sploh ne vpliva.
  - B Spodbuja jo ali ovira.
  - C Samo spodbuja jo.
  - D Samo ovira jo.
11. Vzroke agresivnega vedenja različni avtorji pripisujejo različnim dejavnikom. Kako je agresivno vedenje razložil Albert Bandura?
- A Agresivno vedenje je odgovor na fizično okolje.
  - B Agresivno vedenje je prirojeno.
  - C Agresivno vedenje je odgovor na frustracijo.
  - D Agresivno vedenje je naučeno.

12. Maja se intenzivno uči angleščino, ker želi doseči največje število točk na testu v razredu. Jasna odkloni predlog sošolke o skupnem izdelovanju povzetkov lekcij pri angleščini in ji pove, da jih najbolje naredi, če to počne sama. Sonja ne posodi zapiskov pri angleščini sošolcu športniku, ki je manjkal pri urah zaradi tekmovanj. Dijakinje kažejo naslednja proindividualna vedenja:
- A Maja: egoizem, Jasna: egoizem, Sonja: asertivnost.
  - B Maja: tekmovalnost, Jasna: asertivnost, Sonja: egoizem.
  - C Maja: tekmovalnost, Jasna: egoizem, Sonja: asertivnost.
  - D Maja: egoizem, Jasna: tekmovalnost, Sonja: egoizem.
13. Matija želi iti na potovanje na Novo Zelandijo, vendar nima dovolj denarja, da bi si ga lahko privoščil. Na študentskem servisu prične iskati različna dela in sistematično varčuje. Ker kljub prihrankom ne bo imel dovolj denarja za običajno turistično potovanje, vzame to kot priložnost, da potuje nekoliko drugače, in bo dobršen del poti po otoku prekolesaril. Kateri sestavini osebnostne čvrstosti sta opisani v primeru?
- A Angažiranost in izzvanost.
  - B Angažiranost in nadzor.
  - C Izzvanost in nadzor.
  - D Tolerantnost za frustracije in izzvanost.
14. Celoto prepričanj, čustev in vrednostnih ocen v odnosu do različnih socialnih situacij in objektov, ki delujejo kot trajna pripravljenost za določen način vedenja, imenujemo
- A stereotipi.
  - B samopodoba.
  - C čustvena zrelost.
  - D stališča.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. V raziskavah pogosto uporabljamo opazovanje. Opišite dve značilnosti znanstvenega opazovanja in opredelite introspekcijo in ekstraspekcijo. S primerom ponazorite raziskovanje z introspekcijo. Poimenujte raziskovalno tehniko, ki bi jo pri tem uporabili, ter pojasnite, kako bi jo uporabili. S primerom ponazorite tudi raziskovanje z ekstraspekcijo. Pojasnite dve prednosti in dve pomanjkljivosti introspekcije ter dve prednosti in dve pomanjkljivosti ekstraspekcije.

Ruled area for writing the answer, consisting of 20 horizontal lines.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 2 1 5 4 1 1 2 1 1

Lined writing area for student responses.

2. Prilagoditvena funkcija čustev se lahko kaže kot komunikacijska, aktivacijska in motivacijska funkcija. Opišite navedene funkcije čustev. Čustvi jeze in strahu ponazorite vsako s po dvema elementoma otrokovih nebesednih sporočil ter pojasnite komunikacijsko funkcijo obeh čustev v otroštvu. Presodite, v kakšnih okoliščinah sta čustvi jeze in strahu funkcionalni in v kakšnih okoliščinah sta nefunkcionalni. Presoje utemeljite z vidika aktivacijske in/ali motivacijske funkcije čustev (skupaj štiri presoje z utemeljitvami).

---

3. Sigmund Freud je v svoji teoriji opisal pet faz psihoseksualnega razvoja. S po dvema značilnostma opišite falično fazo, latenco in genitalno fazo ter opisane faze tudi časovno opredelite. Razložite značilnosti Ojdipovega kompleksa pri dečkih in njegovo razrešitev ter na primeru ponazorite, kako se značilnosti omenjenega kompleksa kažejo v vedenju otroka pri igri s staršema. Pojasnite tri možne posledice nerešenega Ojdipovega kompleksa in presodite dva pozitivna prispevka teorije psihoseksualnega razvoja k razumevanju posameznikovega razvoja.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

4. Miselne probleme rešujemo na različne načine. Poimenujte tri strategije reševanja miselnih problemov in vsako strategijo opredelite oziroma jo opišite z bistveno značilnostjo. Vsako poimenovano strategijo ponazorite s primerom reševanja miselnega problema v neki življenjski situaciji. Razložite, kako na reševanje miselnih problemov vplivajo čustva. Pojasnite vlogo konvergentnega in divergentnega mišljenja pri uporabi dveh različnih strategij reševanja miselnih problemov (skupaj tri pojasnitve).

Lined writing area with horizontal lines.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

